

Αθήνα, 9 Ιουλίου 2017

Αξιότιμε κ. Πρωθυπουργέ,

Τα σωματεία που υπογράφουν το παρόν ψήφισμα εκπροσωπούν σχεδόν το σύνολο των Ελλήνων συγγραφέων, δημοσιογράφων και εκδοτών.

Καταγγέλλουμε με τον πιο έντονο τρόπο την ηγεσία του Υπουργείου Πολιτισμού, η οποία εντελώς αιφνιδιαστικά σκοπεύει να καταργήσει πνευματικά δικαιώματα των συγγραφέων και εκδοτών, με δύο διατάξεις που προσέθεσε εκτάκτως, και χωρίς την προηγούμενη υποχρεωτική διαβούλευση, στο νομοσχέδιο για τη συλλογική διαχείριση που μόλις προχθές την Παρασκευή 7-7-17 κατέθεσε στη Βουλή και προγραμματίζεται να ψηφισθεί με επείγουσα διαδικασία μέσα στην ερχόμενη εβδομάδα.

α) Συγκεκριμένα, με την διάταξη του άρθρου 55 παρ.3 η Υπουργός Πολιτισμού επιτρέπει στα εκπαιδευτικά ιδρύματα να αναπαράγουν και διανέμουν ψηφιακά μέσω του διαδικτύου αποσπάσματα έργων και άρθρα εφημερίδων και περιοδικών ΧΩΡΙΣ ΤΗΝ ΑΔΕΙΑ ΤΩΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝ ΚΑΙ ΧΩΡΙΣ ΑΜΟΙΒΗ! Η διάταξη αυτή είναι αντίθετη με την κοινοτική οδηγία 2001/29 που επιτρέπει σχετική εξαίρεση μόνον χάριν παραδείγματος κατά τη διδασκαλία ή τις εξετάσεις (η διάταξη της Υπουργού αφορά εν γένει τη διδασκαλία, συμπεριλαμβάνοντας και εκπαιδευτικά συγγράμματα ή επιστημονικά βιβλία) ενώ η διεθνής πρακτική είναι η σχετική εξαίρεση να συνοδεύεται και με την υποχρέωση καταβολής αμοιβής στους συγγραφείς και εκδότες.

Με την εξαίρεση αυτή της Υπουργού καταργούνται σε μία μέρα οι – λίγες - συμβάσεις που έχει συνάψει ο Οργανισμός Συλλογικής Διαχείρισης Έργων του λόγου με εκπαιδευτικά ιδρύματα και οι οποίες αποφέρουν όμως εύλογη και δίκαιη αμοιβή στους Έλληνες δημιουργούς και εκδότες και «απαλλάσσεται» χωρίς νόμιμο λόγο, η πλειονότητα των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων από την υφιστάμενη διεθνώς υποχρέωση να καταβάλλουν αμοιβή στους συγγραφείς και εκδότες για τη χρήση των έργων τους. Διεθνώς η κύρια πηγή των εσόδων των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης συγγραφέων και εκδοτών προέρχεται από το χώρο της εκπαίδευσης διότι εκεί γίνεται και η πιο εκτεταμένη χρήση των έργων τους για την κάλυψη εκπαιδευτικών αναγκών. Πώς περιμένει η Υπουργός να ζήσουν οι συγγραφείς και οι δημοσιογράφοι και να χρηματοδοτηθεί η παραγωγή εκπαιδευτικών και επιστημονικών συγγραμμάτων εάν δεν εισπράττεται αμοιβή για τη χρήση τους; Γιατί η Ελλάδα να αποτελέσει και πάλι την παγκόσμια εξαίρεση όπου οι συγγραφείς και εκδότες δεν αμείβονται για τη χρήση των έργων τους στην εκπαίδευση;

Η Υπουργός φέρνει τη διάταξη αυτή την ίδια στιγμή που η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ξεκινήσει τη διαδικασία νομοθέτησης σχετικής οδηγίας που θα ρυθμίζει τις εξαιρέσεις για εκπαιδευτικές ανάγκες, σχέδιο που ήδη με τις τροπολογίες που έχουν συμφωνηθεί από τις επιτροπές του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου προβλέπει ότι εφόσον οι εκπαιδευτικές ανάγκες μπορούν να καλυφθούν με προσφερόμενη άδεια των δικαιούχων τότε δεν θα ισχύει η

εξαίρεση και επιπλέον προβλέπει την υποχρέωση να λαμβάνουν αμοιβή οι δικαιούχοι σε περίπτωση εξαίρεσης.

Είναι παράλογο αν όχι ύποπτο γιατί η Υπουργός δεν έθεσε το θέμα σε δημόσια διαβούλευση αλλά σπεύδει να ρυθμίσει με το δικό της καταστροφικό για τους δημιουργούς τρόπο το θέμα, και δεν εναρμονίζεται με το σχέδιο της ευρωπαϊκής οδηγίας που είναι υπό ψήφιση.

β) Με έκπληξη διαβάζει κανείς στο ίδιο άρθρο 55 παρ.4 του νομοσχεδίου, πως «επιτρέπεται χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, ο δημόσιος δανεισμός έργων από τις βιβλιοθήκες των δημοσίων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων καθώς και από τις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες που είναι μέλη του Συνδέσμου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών», και μάλιστα αναδρομικά από το 1993, και αναβάλλεται για το μέλλον η αμοιβή και το σύστημα είσπραξης της διανομής της για ΟΛΕΣ τις βιβλιοθήκες της χώρας. Η διατύπωση, που καταπατά και την απαγόρευση της εκμετάλλευσης της εργασίας χωρίς αμοιβή, όπως ορίζεται από τη Διακήρυξη Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, είναι εντυπωσιακή: «Μέχρι την έκδοση του προεδρικού διατάγματος του προηγούμενου εδαφίου, οι δημόσιες βιβλιοθήκες, οι βιβλιοθήκες που ανήκουν σε ΝΠΔΔ και σε ΝΠΙΔ, που εποπτεύονται από το Κράτος, οι δημοτικές βιβλιοθήκες κοινωφελών ιδρυμάτων και οργανισμών, μορφωτικών ιδρυμάτων και αποστολών στην Ελλάδα καθώς και οι βιβλιοθήκες ιδιωτικών εκπαιδευτηρίων ΔΕΝ καταβάλλουν αμοιβή για το δημόσιο δανεισμό». Το προεδρικό διάταγμα υποτίθεται πως θα εκδοθεί εντός ενός έτους, αλλά είναι γνωστό πως αυτές οι προθεσμίες είναι ενδεικτικές, η πιθανή δε μη έκδοσή του θα διαιωνίζει το περιγραφόμενο καθεστώς. Με την διάταξη αυτή καταργείται εντελώς παράνομα και αντισυνταγματικά αναδρομικά το δικαίωμα αμοιβής για το παρελθόν και συγκεκριμένα για το χρονικό διάστημα από το 1993 μέχρι σήμερα, γεγονός που θυμίζει εποχές πλήρους νομοθετικής αυθαιρεσίας. Και επιπλέον η διάταξη εξαιρεί ολοκληρωτικά και για το μέλλον από την υποχρέωση καταβολής αμοιβής τις σχολικές και ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες! Πρόκειται για καταφανώς αντισυνταγματική και αντικοινωνική διάταξη η οποία πλήττει βάνουσα τα δικαιώματα των συγγραφέων και εκδοτών.

Αξιότιμε κε Πρωθυπουργέ,

Δεν έχει συμβεί ποτέ στο παρελθόν Έλληνας Υπουργός Πολιτισμού να στερεί τους δημιουργούς και εκδότες από τα πνευματικά τους δικαιώματα κατά παράβαση της Κοινοτικής νομοθεσίας και του Συντάγματος. Και αυτό γίνεται από μια Υπουργό που είναι και η ίδια Καλλιτέχνης!

Επίσης, τρομάζει ο αντιδημοκρατικός τρόπος που η Υπουργός επιχειρεί αυτήν την πραξικοπηματική κατάργηση πνευματικών δικαιωμάτων, χωρίς δημόσια διαβούλευση, χωρίς καμία ενημέρωση των άμεσα θιγόμενων κλάδων - των συγγραφέων, των δημοσιογράφων και των εκδοτών για την στήριξη των οποίων έχει την υποχρέωση να λειτουργεί - και χωρίς να τους δώσει την ευκαιρία να διατυπώσουν τις απόψεις τους. Επιχειρεί να νομοθετήσει ερήμην του Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας, του οποίου αρμοδιότητα, πάντα σύμφωνα με το νόμο, είναι η εισήγηση της νομοθεσίας για την πνευματική ιδιοκτησία.

Με βάση τις παραπάνω εύλογες και δίκαιες αιτιάσεις μας, παρακαλούμε:

1. να παρέμβετε ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ώστε να αποσυρθούν οι συγκεκριμένες διατάξεις από το υπό ψηφίση νομοσχέδιο.
2. να απαιτήσετε ώστε το θέμα της χρήσης έργων για εκπαιδευτικές ανάγκες να ρυθμιστεί σύμφωνα με την σχετική κοινοτική οδηγία, μόλις αυτή ψηφισθεί.
3. να μεριμνήσετε ώστε να εφαρμοσθεί επιτέλους ο ν.2121/1993 για το δημόσιο δανεισμό με τη σύναψη κεντρικών συμφωνιών με το Υπουργείο Παιδείας και το Υπουργείο Εσωτερικών.
4. να ενισχύσετε τα δημόσια ΑΕΙ και τις Ελληνικές βιβλιοθήκες. Χωρίς εκπαίδευση και βιβλιοθήκες δεν υπάρχουν αναγνώστες και καλλιεργημένοι πολίτες, χωρίς συγγραφείς και βιβλία δεν υπάρχει εκπαίδευση και βιβλιοθήκες. Είμαστε όλοι μέλη του ίδιου οικοσυστήματος, δεν υπάρχει το ένα μέλος αν δεν υπάρχει και το άλλο.

Ένωση Ελληνικού Βιβλίου (ΕΝ.ΕΛ.ΒΙ) [info@enelvi.gr](mailto:info@enelvi.gr)

Εταιρεία Ελλήνων Θεατρικών Συγγραφέων [info@eeths.gr](mailto:info@eeths.gr)

Εταιρεία Ελλήνων Λογοτεχνών (Ε.Ε.Λ) [eel@otenet.gr](mailto:eel@otenet.gr)

Εταιρεία Συγγραφέων [info@authors.gr](mailto:info@authors.gr)

Κύκλος Ποιητών [info@poetscircle.gr](mailto:info@poetscircle.gr)

Σύλλογος Ελληνικού Επιστημονικού Βιβλίου (ΣΕΕΒΙ) [seebi.gr@gmail.com](mailto:seebi.gr@gmail.com)

Σύλλογος Εκδοτών Βιβλίου Αθηνών (Σ.Ε.Β.Α.) [info@seva.gr](mailto:info@seva.gr)

Σύνδεσμος Εκδοτών Βιβλίου (Σ.ΕΚ.Β) [books@sekb.gr](mailto:books@sekb.gr)